ΑΠΟΨΕΙΣ

για τη ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

«ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 21.0 MW ΣΤΗ ΘΕΣΗ "ΖΑΓΑΡΑΣ" Τ.Κ. ΔΟΜΒΡΑΙΝΑΣ - ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ & ΑΣΚΡΗΣ ΔΗΜΩΝ ΘΗΒΑΙΩΝ & ΑΛΙΑΡΤΟΥ – ΘΕΣΠΙΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

«ΚΑΔΜΕΙΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.»

Περιγραφή:

Το έργο αφορά την εγκατάσταση επτά (7) Α/Γ ύψους 119 μέτρων σε μήκος 2.200 μέτρα επί της κορυφογραμμής του ανατολικού Ελικώνα (Ζαγαράς), το οποίο ήταν το ιερό βουνό των Μουσών. Η οδοποιία μήκους 3-4 km και πλάτους 5-6 μέτρα θα γίνει από την πλευρά της Δομβραίνας.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Η ΜΠΕ του έργου, κατά την άποψη του Συλλόγου Φιλοπροόδων Άσκρης "Ησίοδος", ο οποίος έχει σκοπό την προστασία και ανάδειξη των αρχαιοτήτων και του φυσικού κάλλους της Κοιλάδας των Μουσών, **πρέπει να απορριφθεί** για τους παρακάτω λόγους:

Μολύνει το ιερό όρος των Μουσών

Ο ανατολικός Ελικώνας, Ζαγαράς, είναι το ιερό βουνό των Μουσών (Παυσανίας, "Ελλάδος Περιήγησις",….). Είναι το "Μουσών ενδιαίτημα" και είναι πασίγνωστος για το κάλλος του και τις πολλές αναφορές που γίνονται σε αυτόν.

Η τοποθέτηση των Α/Γ ομοιάζει με σταύρωμα, είναι ιεροσυλία. Από τα χείλη όλων και ειδικά των ξένων επισκεπτών θα ακούγονται φράσεις όπως "ούτε αυτόν δεν σεβάστηκαν". Και η ασέβεια αυτή στρέφεται προς την αρχαία ελληνική μυθολογία και ιστορία, δηλαδή τον πραγματικό μας πλούτο.

Συμπίπτει με τα όρια του αρχαιολογικού χώρου της Κοιλάδας των Μουσών

Το νότιο όριο της Κοιλάδας των Μουσών είναι η υπόψη κορυφογραμμή η οποία συνεχίζεται και στην αντίστοιχη του όρους Μαραντάλι ή Ξαγνοντο (ΦΕΚ 134/ΤΑΑΠΘ/27-4-2012).

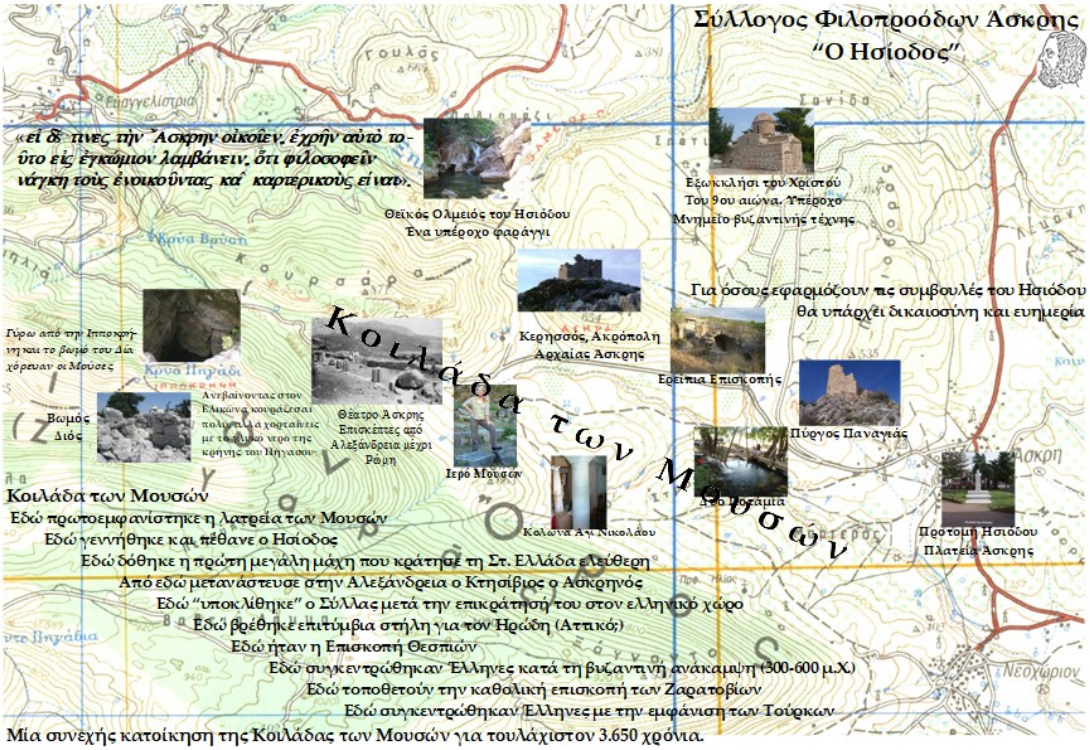

Επί της κορυφογραμμής αυτής βρίσκεται ο βωμός του Δία (ή πύργος, όπως αναφέρεται στο ΦΕΚ 134 και 150μέτρα βόρεια από τον βωμό του Δία είναι η περίφημη πηγή Ιπποκρήνη. Σύμφωνα με τον Ησίοδο, γύρω από την Ιπποκρήνη και τον βωμό του Δία χόρευαν οι Μούσες.

Στην ΜΠΕ, παράγραφο 8.7.3 αναγράφεται ότι στην περιοχή του έργου δεν αναφέρονται κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, ενώ στο ΦΕΚ 134 περιλαμβάνεται η παράγραφος:

6. Στην κορυφή του όρους Ελικώνα ή Ζαγαρά, η κρήνη του Ίππου ή "Ιπποκρήνη", κλασικών χρόνων και τα ερείπια πύργου του 4ου αιώνα.

Στις εικόνες της ΜΠΕ οι Α/Γ φαίνονται ακριβώς στη κορυφογραμμή και ταυτίζονται με το νότιο όριο της Κοιλάδας των Μουσών. Στον πίνακα

συντεταγμένων φαίνονται από 30 έως 120 μέτρα νοτιότερα. Οι αποστάσεις όμως είναι τόσο μικρές που οι πλατείες των βάσεων θα περάσουν την κορυφογραμμή. Αλλά και η έκταση επιρροής του έργου εκτείνεται αρκετά μέσα στην Κοιλάδα των Μουσών, όπως φαίνεται από την εικόνα 5.1. της σελίδας 36.

Καταστρέφει σημαντικά μνημεία

Στη θέση της 5ης από αριστερά Α/Γ βρίσκονται τα ερείπια από τον βωμό του Δία (ή "Πύργο", όπως αναφέρεται στο ΦΕΚ 134). Προφανώς με την διάνοιξη του γηπέδου θα καταστραφεί το μνημείο.

Στο χώρο της 3ης Α/Γ η διαμόρφωση του εδάφους ομοιάζει με θέατρο (όσοι πρωτομπαίνουν "θέατρο!" αναφωνούν). Εκεί, κάθε φορά που φθάνει σύλλογος ορειβατών παίζεται ένα μικρό δρώμενο, όπως "Η Αθηνά στην Ιπποκρήνη" και "Ο αγώνας Ησιόδου – Ομήρου". Εάν παιζόταν εκεί μία αρχαία τραγωδία, εκτιμούμε ότι θα συνέρρεαν θεατές από όλο τον κόσμο. Από τις υψηλότερες θέσεις του "θεάτρου των Μουσών", όπως έχει επικρατήσει, υπάρχει καταπληκτική θέα προς τον Κορινθιακό, τον βόρειο και νότιο Ευβοϊκό, την Υλίκη και την Παραλίμνη. Προφανώς, με την διάνοιξη του γηπέδου θα καταστραφεί και αυτός ο χώρος.

Η θέση της 7ης Α/Γ βρίσκεται στην πλαγιά του Ελικώνα προς την Άσκρη, επάνω από το αρχαίο θέατρο και το ιερό των Μουσών. Το ρέμα εκεί λέγεται "Αρκουδόρρεμα" από τις δυνατές κατεβασιές που έχει και τώρα μεν από επάνω είναι βράχος και πουρνάρια, τι θα γίνει όμως όταν θα υπάρχουν μπάζα; Θα σκεπαστεί πάλι το θέατρο και το ιερό των Μουσών;

Στερεί το νερό από την Ιπποκρήνη

Η Ιπποκρήνη είναι ένα πηγάδι, 100 μέτρα χαμηλότερα από την κορυφή. Το νερό της προέρχεται από τις δολίνες της κορυφής. Με την ισοπέδωση των δολινών και τη χρησιμοποίηση εκρηκτικών μηχανισμών ή κρουστικών μηχανημάτων για την κατασκευή οδών και πλατειών, τα νερά θα χαθούν ή θα διοχετευθούν αλλού.

Χαρακτηριστικό είναι ότι, περί τα 100 μέτρα χαμηλότερα της Ιπποκρήνης υπάρχει ένα άλλο πηγάδι, η "Τρύπα του Γέρου", το οποίο αν και βαθύτερο δεν έχει σταγόνα νερό.

Σχετικό είναι και ένα ποίημα των τελών του 1ου π. Χ. αιώνος, "Ὦ Ελικών Βοιωτέ....", που αποδεικνύει τη σημασία του καταφρονημένου σήμερα Ελικώνα. Το έγραψε ο Αντίπατρος ο Θεσσαλονικεύς και επικαλείται τον Ελικώνα για να δώσει έμπνευση σε έναν ποιητή που ονομάζεται .... Ελικώνας και κατάγεται από την Αυσονία της Ιταλίας:
" Βοιωτέ Ελικώνα, εσύ συχνά στο παρελθόν ανάβλυσες για χάρη του Ησιόδου το νερό σου από κρήνη θαυμαστή.
Τώρα και αυτός ο νεαρός, ο ομώνυμός σου, σε παρακαλεί να τον αφήσεις να πιεί από την πηγή σου που διώχνει τις έννοιες ένα νερό παρόμοιο, Αυσόνιο. Ένα κύπελλο μόνο από αυτό ποθώ να πιω, παρά χίλια από αλλού. Μόνο από εσένα, την κρήνη του Πήγασου"

Καταστρέφει το πανέμορφο γεωλογικό τοπίο

Στην σελίδα 134 της ΜΠΕ αναγράφεται ότι: "*Το προτεινόμενο Έργο δεν θα έχει πρακτικά καμία επίδραση στο έδαφος, ούτε θα προκαλέσει οποιαδήποτε γεωλογική ή τεκτονική μεταβολή*".

Το ανάγλυφο της περιοχής χαρακτηρίζεται από μέτριες έως απότομες κλίσεις. Η γωνιακή κλίση της κορυφογραμμής είναι πολύ οξεία, σε κάποια σημεία μάλιστα η δίεδρος γωνία φθάνει μέχρι και 30° .

Η κορυφογραμμή έχει τεράστιο γεωλογικό ενδιαφέρον με τις δολίνες και τους τετραγωνισμένους βράχους για τους οποίους Κινέζοι έλεγαν ότι διαμορφώθηκαν από ανθρώπους, σε άλλη ζωή. Είναι αυτό που κάνει την διαφορά του Ζαγαρά από τα άλλα βουνά.

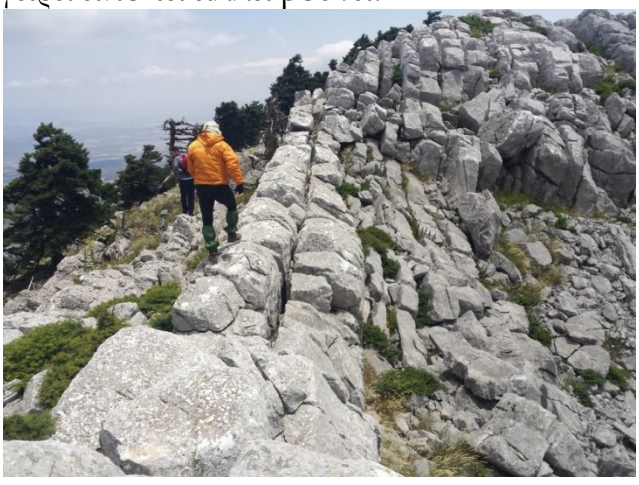

Στη ΜΠΕ δεν υπάρχει καμία φωτογραφία, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι οι συντάξαντες ή δεν ανέβηκαν καθόλου ή θέλουν να αποκρύψουν την εικόνα. Περί αυτού συνηγορεί και το γεγονός ότι στην σελίδα 79 της ΜΠΕ αναγράφεται: "*Το έδαφος γεωλογικά δεν είναι μοναδικό*"

Η κατασκευή των πλατειών για τις βάσεις των Α/Γ, μοιραίως, θα καταστρέψει ανεπανόρθωτα το μεγαλύτερο μέρος της κορυφογραμμής και θα εξαφανίσει τα υπέροχα αυτά γεωλογικά πετρώματα.

Φυσικές καταστροφές

Η πρόσβαση θα γίνει από την πλευρά της Δομβραίνας με οδοποιία μήκους 3-4 km και πλάτους 5-6 μέτρα.

Η απότομη κλίση της νότιας πλευράς για να κατασκευασθεί ασφαλής δρόμος πλάτους 5-6 μέτρα θα απαιτήσει σκάψιμο τουλάχιστον 5 μέτρων, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Ως προς την Χλωρίδα-Βλάστηση στην παράγραφο 8.4 της σελίδας 80 υπάρχει η αναφορά:
«Από την επί τόπου έρευνα που έγινε γενικά στην περιοχή, συμπεραίνουμε ότι στη θέση εγκατάστασης του αιολικού πάρκου η βλάστηση είναι περιορισμένη. Περιμετρικά της θέσης εγκατάστασης εντοπίζονται εκτάσεις φυσικών βοσκοτόπων, σκληροφυλλικής βλάστησης, μεταβατικές δασώδης εκτάσεις.»

Αρχικά επισημαίνεται ότι η αναφορά για «επιτόπου έρευνα» δεν τεκμηριώνεται με κανένα τρόπο, αφού στην ΜΠΕ δεν περιλαμβάνεται ούτε καν φωτογραφικό υλικό. Επομένως, η αναφορά πως η βλάστηση είναι περιορισμένη είναι τελείως αβάσιμη και στερείται οποιασδήποτε τεκμηρίωσης.

Από την Δομβραίνα, ή τον Πύργο πριν την Αλυκή, φαίνεται ότι η νότια πλαγιά της οροσειράς, εκεί όπου θα μπουν οι Α/Γ και θα διανοιχτούν οι δρόμοι και οι πλατείες καλύπτεται από πυκνή δασική βλάστηση. Πρόκειται για δάσος Κεφαλληνιακής ελάτης (Abiescephalonica), κάτι που διαπιστώνει οποιοσδήποτε επισκεφτεί έστω και μία φορά την περιοχή. Επισημαίνεται εδώ ότι το η Κεφαλληνιακή ελάτη είναι ενδημικό είδος της Ελλάδας και επομένως και ο αντίστοιχος τύπος βλάστησης απαντά μόνο στην Ελλάδα και επομένως η προστασία του έχει πολύ υψηλή εθνική σημασία.

Υπενθυμίζεται ότι το μεγαλύτερο μέρος της βόρειας πλευράς του Ζαγαρά είχε καεί από τους Γερμανούς κατά την κατοχή και τουλάχιστον μέχρι το 1970 όλη η πλαγιά ήταν γεμάτη καμένους κορμούς δένδρων ελάτης. Τα τελευταία χρόνια με τους λύκους που εμφανίστηκαν στην περιοχή περιορίστηκαν δραματικά τα αιγοπρόβατα σε ένα μόνο μικρό κοπάδι με αποτέλεσμα η περιοχή να παρουσιάζει πολύ ζωηρή βλάστηση. Εκτιμούμε ότι σύντομα το δάσος της περίφημης Κεφαλληνιακής ελάτης θα έχει αποκατασταθεί.

Ανάμεσα στα πολλά είδη χλωρίδας της περιοχής υπάρχει και η Άτροπος η ευθάλεια (Atropa), κοινώς γνωστή ως μπελαντόνα (belladonna= ωραία κυρία), ένα πολυετές και σπάνιο φυτό.

Αποθαρρύνει την επισκεψιμότητα

Στην σελίδα 145 της ΜΠΕ αναγράφεται ότι: «*δεν θα αλλάξουν τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά της περιοχής*» και στην σελίδα 162 ότι: "*Η περιοχή του γηπέδου εγκατάστασης του πάρκου είναι σήμερα κυρίως βοσκότοπος αιγοπροβάτων και θα παραμείνει και μετά την εγκατάσταση του αιολικού πάρκου βοσκότοπος αιγοπροβάτων στο μέγιστο ποσοστό της επιφάνειας του*".

Με την εμφάνιση των λύκων τα αιγοπρόβατα έχουν περιορισθεί σημαντικά, ενώ αυτό που ανθεί τώρα είναι η ορειβατική δραστηριότητα.

Η πρόσβαση των ορειβατών στον χώρο γίνεται από 4 μονοπάτια, βαθμού δυσκολίας 2-3 και με ανάλογη επιμήκυνση του χρόνου. Οι επιλογές διευκολύνουν τους ορειβατικούς συλλόγους. Παρά την αδυναμία προσεγγίσεως λεωφορείων αρκετοί σύλλογοι ανεβαίνουν, κυρίως σε συνεργασία με τον Σύλλογο Φιλοπροόδων Άσκρης. Στις πολλές στάσεις γίνεται αναφορά σε μυθολογικά και ιστορικά στοιχεία της Βοιωτίας , αφού είναι όλη σχεδόν ορατή από εκεί. Το πρόγραμμα εμπλουτίζεται με κάποιο δρώμενο στο "θέατρο Μουσών" και οπωσδήποτε περπάτημα επί της κορυφογραμμής για τα γεωλογικά στοιχεία και τον βωμό του Δία. Το ελκυστικό αυτό πρόγραμμα κάνει την προσέλευση μεγαλύτερη.

Με την οπτική ρύπανση, την παρεμβολή και τον θόρυβο των Α/Γ και την διακοπή των μονοπατιών, το ενδιαφέρον των ορειβατών θα μειωθεί σημαντικά και ουσιαστικά θα εγκαταλειφθεί ο Ελικώνας από τους ορειβατικούς Συλλόγους με μεγάλη επίπτωση στην οικονομία των χωριών της περιοχής. Αποτέλεσμα αυτού θα είναι η περαιτέρω μείωση του πληθυσμού της Άσκρης, ενός χωριού με συνεχή κατοίκηση για πάνω από 3.500 χρόνια.

Πλήρης απουσία φωτογραφικής τεκμηρίωσης, η οποία αποτελεί τυπική υποχρέωση της ΜΠΕ

Σύμφωνα με την ΥΑ 170225/2014στο Κεφάλαιο 14 των ΜΠΕ: «*Τεκμηριώνεται η υφιστάμενη κατάσταση στη ζώνη επιρροής του έργου ή της δραστηριότητας, με αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες, οι θέσεις και γωνίες λήψης των οποίων αποτυπώνονται σε κατάλληλο χάρτη.*»

Ωστόσο στο κεφάλαιο 14. Φωτογραφική Τεκμηρίωση της παρούσας ΜΠΕ παρατίθενται μονάχα «φωτορεαλιστικές λήψεις... με τη χρήση του Google Earth»(!).

Οι αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες θα είχαν εντοπίσει και καταδείξει την Ιπποκρήνη, τον βωμό του Ασκραίου Διός, το θέατρο των Μουσών και την μοναδική γεωλογική διαμόρφωση της κορυφογραμμής.

Η απουσία φωτογραφικής τεκμηρίωσης καθιστά την ΜΠΕ μη πλήρη και επομένως αποτελεί αυτοτελή ΛΟΓΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ της ΜΠΕ, καθώς σε αντίθετη περίπτωση (θετικής γνωμοδότησης) οι αδειοδοτούσες υπηρεσίες θα δημιουργήσουν ένα εξαιρετικά αρνητικό προηγούμενο, αφήνοντας να εννοηθεί ότι οι ΜΠΕ μπορούν να γίνονται απευθείας από το γραφείο ενός μελετητή.

Εκτιμούμε, ότι ούτε οι χειριστές του θέματος από την ΕΦΑ Βοιωτίας, οι οποίοι γνωμοδοτήσουν θετικά για την εγκατάσταση των Α/Γ είχαν ανεβεί στο ιερό όρος των Μουσών, διότι αγωνίσθηκαν, και σωστά, για το Ξάγνοντο, που όμως στερείται μνημείων επί της κορυφογραμμής και αδιαφόρησαν για τον ιερό Ελικώνα με τα μνημεία και την μοναδική κορυφογραμμή.

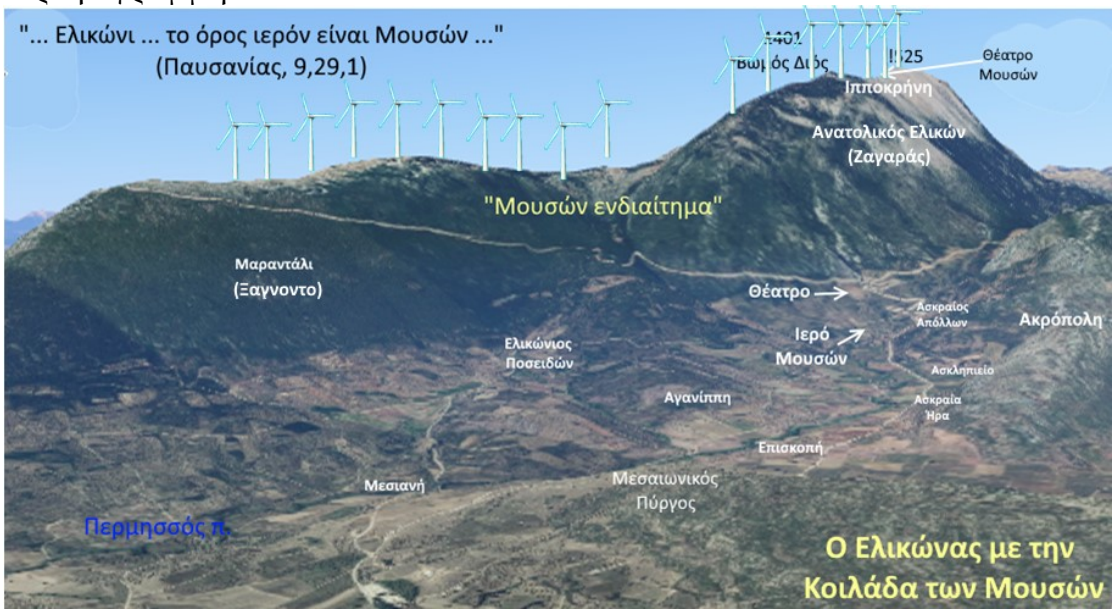

Συμπερασματικά

Ο χώρος της Κοιλάδας των Μουσών χρήζει προστασίας από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς έχει διατηρήσει έως σήμερα αναλλοίωτο τον χαρακτήρα ενός τόπου μεγίστου ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Ειδικά στη Βοιωτία, αποτελεί το τελευταίο κομμάτι γης, ανέγγιχτο από ανθρώπινες επεμβάσεις επί χιλιετίες.

Ο ανατολικός Ελικώνας (Ζαγαράς) αποτελεί κορυφογραμμή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και τόπος μεγίστου ιστορικού, αρχαιολογικού και γεωλογικού ενδιαφέροντος και χρήζει προστασίας από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.